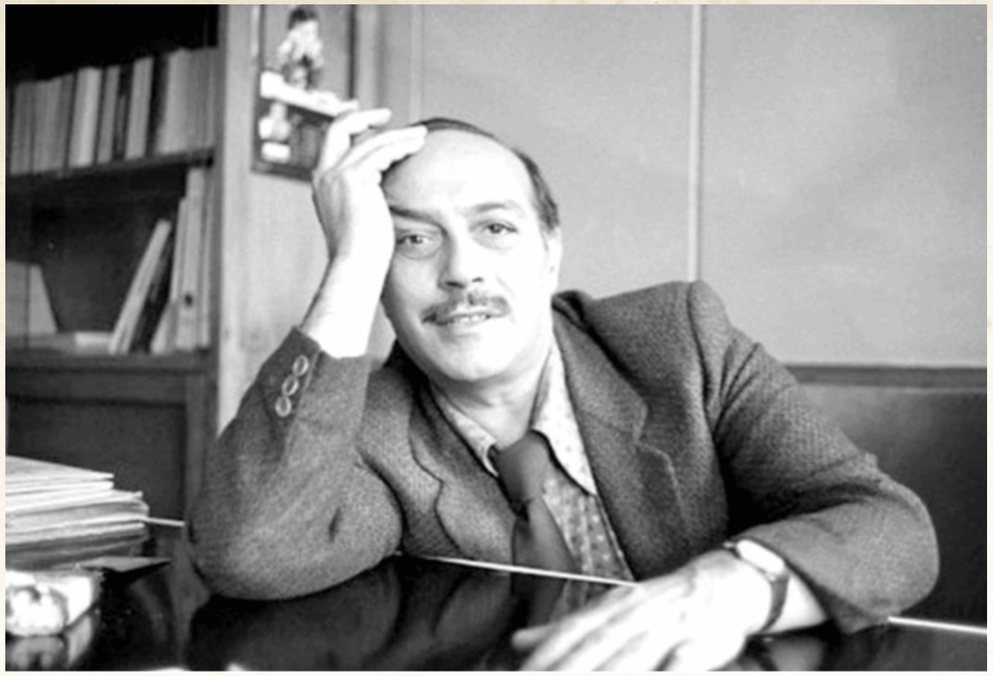

arasından geçerek kelimeye dönüşür. Aşkın bedensel yönünü işlerken bile asla yüzeyde kalmaz; dokunuş bir metafora, arzu bir imgeye, tutku bir dile dönüşür.

Ve Tomris...

Cemal Süreya'nın hayatından geçen birçok kadın oldu. Ama hiçbiri onun dizelerinde Tomris Uyar kadar yer tutmadı. Çünkü Tomris sadece bir sevgili değildi; onun içinden konuşan bir şiirdi belki de.

"Âşık olduğum kadınlara Tomris'i anlattım, Tomris'e hiç kimseden söz etmedim." derken bir insanı değil, bir yankıyı, bir kalıcı sessizliği işaret eder. Bu aşk, tıpkı onun şiiri gibi: keskin, katmanlı, durmaksızın değişen ama hiçbir zaman silinmeyen bir iz gibi.

Onların ilişkisi bir şiir gibiydi: bazen nazım, bazen kırık bir mısra, bazen tamamlanmayan bir beyit. Kıskançlıklar, suskunluklar, mektuplar, vedalar... Ve hepsinin içinde duran bir sevgi: dokunulmaz ama hep orada. Tomris gittiğinde Süreya onu kaleminde sakladı. Ve o günden sonra ne zaman aşk yazsa satır aralarında hep bir Tomris dolandı.

Ama aşk hiçbir zaman onu tamamlamadı. Belki de aşkı bu kadar büyüten şey de buydu: hiçbir zaman tam olarak erişilemeyen, hep biraz eksik kalan o şey... Bu yüzden Süreya'nın aşk şiirleri, bir kavuşmanın değil; bir kavuşamamanın, bir eksik sevişin şiiridir.

Ve bazen bir tenin sıcaklığı, bazen bir gece yarısının sessizliği, bazen bir dudağın kenarında kalan kelime... Hepsi onun şiirinde hem arzunun hem yalnızlığın sesi olur. Çünkü Süreya için aşk yalnızca bir insanı sevmek değil; kendini o sevilme ihtimalinde yeniden tanımaktır.

Ve belki de bu yüzden Cemal Süreya'nın aşkları hiçbir zaman sadece kalpte kalmaz; bir dizede, bir kitap arasında, bir kadının gülüşünde ya da unutulmuş bir öpücükte yaşamaya devam eder.

Her Ölüm Erken...

"Her ölüm erken ölümdür," demişti bir şiirinde. Belki de kendisi için yazmıştı o cümleyi... Çünkü Cemal Süreya'nın vedası da her şey gibi biraz erken oldu.

9 Ocak 1990 sabahıydı. İstanbul'da bir hastane odasında son nefesini verdi. Henüz 59 yaşındaydı. Kelimelerle ördüğü o büyük dünyanın ardından bu dünyadan sessizce çekildi. Gözlerinde hâlâ söylenmemiş dizelerin izleri vardı belki de...

Ama onun gidişi de tıpkı şiirleri gibi sarsıcıydı. Sadece bir şairin değil, bir dönemin, bir duygunun vedasıydı bu. Bazı anlatımlara göre son zamanlarında yalnızdı; kalbindeki yükler, yılların yorgunluğu ve ailesindeki kırgınlıklar onun sessiz çöküşünü hızlandırmıştı. Bir dönem eşi Zuhal Tekkanat, Cemal Süreya'nın Memo ve annesinden gördüğü şiddetin bu vedayı hazırlayan nedenlerden biri olduğunu söylemişti. Gerçek neydi bilinmez ama yaşadıkları onun kırılgan ruhunda iz bırakmış olmalıydı. Cemal Süreya, Kulaksız Mezarlığı'nda toprağa verildi. Onu son yolculuğunda sevenleri uğurladı. Ve o günden sonra bir şiirin içinde yaşamaya başladı. Çünkü bazı insanlar ölmez; sadece dizelerin arasında kaybolurlar.

Şimdi bir yerlerde, belki bir kitap arasında açılmayı bekleyen bir sayfada, belki bir gece yarısı akla düşen bir mısrada hâlâ bizimle. ◂

AVRUPALI TÜRK'ÜN SORUNLARI ÇOK

ERDAL PEKTAŞ

Bir izin sezonunun daha ortasına geldik. Almanya'nın kuzey eyaletlerinde ise izin dönemi bitmek üzere. Bavyera ve Baden-Württemberg, ülkede en son tatile çıkacak eyaletler arasında. Avrupa'da yaşayan yüz binlerce Türk, otomobilleriyle anavatan yollarına çıktı. Başka hiçbir ülkenin insanında bulunmayan sıla hasretiyle güzergâh üzerinde çok sayıda ülke geçilip binlerce kilometre yol kat ediliyor.

Yurtdışında yaşayan dört kişilik bir ailenin yüksek sezonda uçakla anavatana ulaşması minimum 2.000 Euro. Bu paraya ancak havaalanına varılıyor. Günlüğü ortalama 50 Euro'dan bir de araç kiralandığında, yurtdışındaki Türk'ün kredi çekmekten başka şansı kalmıyor. Dört kişilik bir ailenin otomobille gidiş-geliş masrafı ise en fazla 1.200 Euro ve araç kiralama masrafı da ortadan kalkıyor. Türkiye Cumhuriyeti'ni yönetenler, şimdiden gelecek izin sezonu için pozitif ayrımcılık yaparak bu fahiş uçak bilet fiyatlarına bir çözüm bulmalı.

Çözüm bulunması gereken acil durumlardan biri de yurtdışı plakalı bir aracı sahibinden ve birinci dereceden akrabaları dışındaki kimsenin kullanamaması. Anavatana ulaşana kadar çok sayıda ülkeden geçiliyor ama hiçbiri aracı kimin kullandığına bakmıyor. Çok sevdikleri ülkelerine tatile gitmek için tam bir yıl bu anı bekleyip arkadaşıyla yola çıkanların en büyük sorunu bu ve cezası da çok ağır. Dünyanın başka hiçbir ülkesinde olmayan bir sorunu sorun olmaktan çıkarmak zor olmasa gerek.

Bir diğer sorun ise yurtdışında kullanılan bir telefona Türkiye'den bir SIM kartı takınca ortaya çıkıyor. Telefonunuza hemen bu SIM kartını bu telefonla ne kadar süre kullanabileceğinizi belirten bir mesaj geliyor. Türkiye dışında başka bir ülkede böyle bir uygulama var mı bilmiyorum. Onlarca yıl mücadelesini verdiğimiz çifte vatandaşlık yasası Almanya'da geçtiğimiz aylarda federal mecliste kabul edilerek yürürlüğe girdi ama 7.500 Euro'yu bulan bedelli askerlik ücreti Almanya'da yaşayan gençlerimizin şevkini kırdı. Yüz binlerce kişinin Türk vatandaşlığına geçmek için başvurması beklenirken, sayı çok düşük kaldı. Bu ekonomik şartlarda gençlerin 7.500 Euro'yu ödemesi çok zor. Bu meblağın makul bir seviyeye inmesi gençlerin en büyük arzusu.

TEK AMAÇ AfD'Yİ DURDURMAK

Almanya'da CDU/CSU ile SPD'nin oluşturduğu koalisyon hükümeti 100 gününü tamamladı. Koalisyon hükümeti, anayasa ile garanti altına alınan 'sıfır' borçlanmayla ilgili anayasa maddesini bir önceki dönem federal meclis milletvekilleriyle değiştirerek esnetti. Hükümet ilk etapta 500 milyar Euro borçlanmayı planlıyor. Şansölye Friedrich Merz'e göre, bu borçlanmanın tek iyi tarafı paranın ülkedeki alt ve üst yapıya harcanacak olması. Ülkede köprülerin, otoyolların çoğunun yenilenmesi gerekiyor, kırsal yerleşim yerlerinde internet sorunu hâlâ devam ediyor.

Hükümetin attığı ilk adımlardan biri de iki yıldır durgunluk yaşayan ekonomiyi canlandırmak için işverenlerin üzerindeki enerji maliyetini azaltmak oldu. Enerjide indirimi hanelerde de yapma sözü veren hükümet, bu vaadinden ise şimdilik vazgeçti. İşverenler, kendilerine kolaylık sağlanmaması halinde üretimlerini yurtdışına taşımakla tehdit ediyor. Çalışan kesimin ise böyle bir gücü yok. Almanya'da hayat her geçen gün zorlaşıyor ve bu hükümetin başarılı olmaktan başka bir seçeneği yok. Aksi bir durumda aşırı sağcı AfD'nin bir sonraki seçimlerde iktidara geleceği kesin gibi.

FEDERAL ANAYASA MAHKEMESİ ÜYELİĞİ

Federal meclis tatile girmeden önce koalisyonu oluşturan CDU/CSU ile SPD arasında büyük bir kriz patladı. Bu krizi, koalisyonu bozmak için uğraşan AfD de körükledi. Krizin adı, ülkenin en yüksek yargı organı olan Federal Anayasa Mahkemesi'nde boşalan üyeliklere yeni yargıçların seçimi. En yüksek mahkemede bir yargıcın görev süresi en fazla 12 yıl. Yargıçlar bir defaya mahsus seçiliyor ve 40 ile 68 yaşları arasında görev yapıyor. İki senatodan oluşan mahkemede sekizer yargıç bulunuyor. 16 yargıcın yarısı Federal Meclis tarafından, yarısı ise Eyaletler Meclisi tarafından seçiliyor. Yargıçların seçilebilmesi için her iki mecliste de üçte iki çoğunluğa ulaşması gerekiyor. Eyaletler Meclisi sekiz hâkimini doğrudan seçerken, Federal Meclis yargıçlarını bir seçim komisyonunun teklif ettiği adayların arasından belirliyor.

CDU/CSU'nun yargıç seçim komisyonunda SPD'nin iki adayına yeşil ışık yakması, daha sonra ise adaylardan birini veto etmesi koalisyonu karıştırdı. CDU/CSU, SPD'den kadın aday Frauke Brosius-Gersdorf'un adaylığını 'uygun olmadığı' gerekçesiyle geri çekmesini talep ederken, SPD buna şiddetle karşı çıkıyor. CDU/CSU, Brosius-Gersdorf'u aşırı sağcı parti AfD'nin yasaklanması, pandemi zamanında Covid-19 aşısı mecburiyeti ve en önemlisi hamileliğin sonlandırılması *(kürtaj)* konusunda eleştiriyor. Federal Meclis, yüksek mahkemeye ikisi SPD, biri CDU/CSU kontenjanından üç üye seçecek. Tartışılan aday geri çekilebileceği sinyali verirken, koalisyon partileri tartışmayı soğutmak için seçimi yeni yasama yılına erteledi.

FUTBOL

Türkiye'de futbol kulüpleri transfer sezonuna yine bomba gibi girdi. Keşke kulüplerimiz futbola da bomba gibi girse, Avrupa'da oynadıkları müsabakalarda rakiplerine sahayı dar etse. Başta dört büyükler olmak üzere borç batağında boğulmakta olan futbol kulüpleri yine milyonlarca Euro'yu cömertçe harcıyor. Gelirleri Türk lirası üzerinden olan kulüplerin harcayacak Euro'ları, dolarları nereden bulduğunu soracağım ama 'borç yiyen kesesinden yer, borç yiğidin kamçısıdır' gibi atasözlerimiz aklıma geldi. Türkiye şartlarında bir futbolcu için üç-dört yılda 150 milyon Euro harcamak nedir anlamak mümkün değil. ◂